

Kansanhuoltolautakunnan Tuheenjohtajalle,

Kunnallislautakunnan puheenjohtajalle,

Kunnan Hankintapäällikölle.

Rehun hankinnassa armeijan tarpeisiin tullaan tammikuun 1 päivästä 1940 lähtien vapaaehtoisen kaupan lisäksi turvautumaan pakko-ottoon. Kansanhuoltoministeriö on yhteistoiminnassa puolustusministeriön kanssa laatinut suunnitelman tällaista pakko-ottoa varten.

Viljelijöiden tulee luovuttaa heinää ja kauraa puolustuslaitokselle viljelmien muunnetun peltoalan mukaan siten kuin k.o. asiaa koskevassa kansanhuoltoministeriön kirjelmässä t.k. 7 p:ltä tarkemmin on esitetty. Kaikki viljelmät, joiden muunnettu peltoala on 5 ha tai sitä enemmän, ovat luovutusvelvollisia.

Koska on mahdollista, ettei kaikilla viljelijöillä ole heinää eikä kauraa luovutettavaksi, voi viljelijä paikallisen hankintapäällikön suostumuksella antaa näiden asemesta kevätviljan olkia sekä leipäviljaa. Vaihtosuhteet on tällöin määrätty seuraaviksi:

1 kg kauraa vastaa 1 kg ohria, 1 kg vehnää tai 1 kg ruista.

2 kg heinää vastaa 5 kg kauran-, ohranolkia tai herneenvarsia.

Kaura voidaan korvata kokonaan ohralla, mutta vain puolet siitä vehnällä tai rukiilla. Vähintään 1/3 heinämäärästä on luovutettava heinänä. .... kunnan alueelta luovutettavaksi määrätty heinämäärä on ..... kiloa ja kauramäärä ..... kiloa.

Heinän vuotuinen luovutusmäärä on laskettu lokakuun 1 päivästä 1939 elokuun 31 päivään 1940 eli 11 kuukaudelta ja kauraa vastaavasti lokakuun 31 päivään 1940 eli 13 kuukaudelta. Ne määrät heinää ja kauraa, jotka todistettavasti joko suoraan tai välikäsien kautta on luovutettu puolustuslaitokselle jälkeen lokakuun 1 päivän 1939, saa vähentää edellä kunnan kokonaisuudessaan luovutettavaksi ilmoitetusta määrästä.

Kansanhuoltolautakunnan on mahdollisimman oikeudenmukaisesti jaettava hankittavaksi määrättyt kaura- ja heinäerät eri viljelijöiden toimitettaviksi huomioonottaen, mitä edellä on sanottu. Ellei viljelijällä olisi ensinkään heinää tai kauraa, ei häneltä voida pakkoluovuttaa sellaista tavaraa, jota hänellä ei ole. Kansanhuoltolautakunta voi harkintansa mukaan asettaa tällaiselle viljelijälle muun viljan tai rehun toimitusvelvollisuuksia. Kansanhuoltolautakunnal-

la on siis tässä suhteessa omalla alueellaan verrattain suuri toimintavapaus ollen kunta kuitenkin joka tapauksessa vastuussa siitä, että sille asetetut kokonaismäärät tulevat täytetyiksi. Kansanhuoltolautakunnan tulee nopeasti suorittaa jako eri viljelijöiden kesken ja ensi tilassa saattaa se heidän tietoonsa ennenkuin kauroja ja heiniä ehditään sanottavammin syöttää karjalle. Kunkin viljelijän toimitettavaksi tuleva osuus on saatettava myös kunnan kunnallislautakunnan ja hankintapäällikön tietoon. Hankintaelin määrää tavarantoimitusajan, heinien paalaamisesta y.m.s. käytännöllisistä asioista. Koska kuitenkin saattaa käydä niin, ettei kaikkea toimitettavaksi määrättyä kauraa ja heinää ole tarvis ottaa yhdellä kertaa eikä ehkä 100 %, jää kansanhuoltolautakunnan ratkaistavaksi, onko pienet heinä- ja kauramäärät ja mihin rajaan saakka otettava yhdellä kerralla.

Tämän uuden järjestelmän toteuttamista on niin kiirehdittävä, että hankintaelimet voivat ryhtyä ottamaan tavaraa jo tammikuun 1 päivästä lähtien. Talvikelin aikana todennäköisesti tullaan kuljetuksen vuoksi ensin pakko-ottoja toteuttamaan pääasiassa rautatiestä kaukana olevissa kunnissa ja kesäkelin aikana rautatietä lähempänä olevilta paikkakunnilta.

Puolustuslaitoksen varikot tulevat yhä edelleen mahdollisuuden mukaan ostamaan kauraa ja korsirehua vapaassa kaupassa. Näin myydyistä tuotteista on ilmoitettu maksettavan jonkin verran korkeampi hinta kuin pakko-otoin otettavasta tavarasta. Vapaalla kaupalla myytyä heinä- ja kauramäärää ei saa vähentää kansanhuoltolautakunnan viljelijän luovutettavaksi määrätystä erästä. Vapaaehtoisin kaupoin saatavat määrät vähentävät suhteellisesti varikko-piiriin kuuluvien pitäjien luovutusvelvollisuutta.

Turussa joulukuun 19 päivänä 1939.

Turun ja Porin läänin kansanhuoltopiiri.

Toimistonjohtaja: Einari Karvetti.

Sihteeri: Erik Martimo.